

salvator

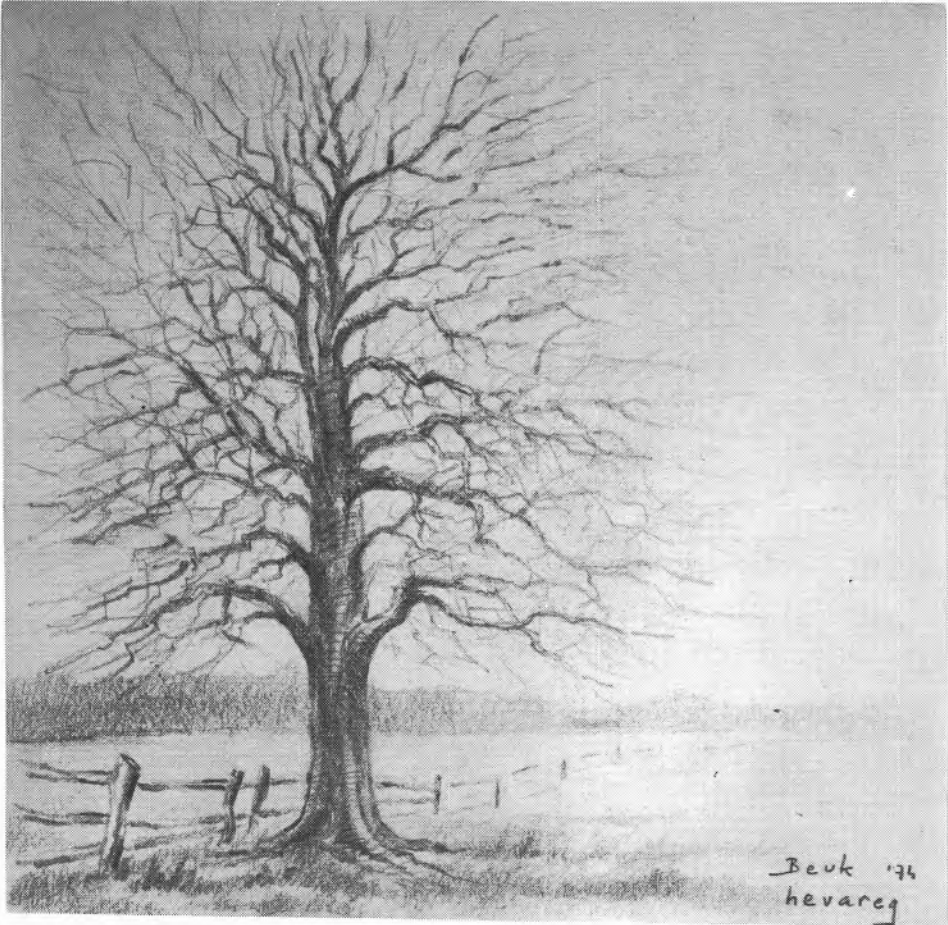
DAVIDSFONDS

GROENCOMITE

HEEMVRIENDEN

KESELS DRIEMAANDELIJKS CULTUREEL TIJDSCHRIFT

Nr. 13

Februari 1975

1

IN DIT NUMMER

De beuk, onze mooiste boom.

"Steek een hartje toe" handelend over het jaar van de bouwkunde.

Brabants Winterlandschap, een eigentijds kort verhaal,

Fusie, enkel partijpolitiek?

In 't kort genoteerd, allerlei ditjes en datjes.

DE BEUK

De beuk behoort ontegensprekelijk tot onze mooiste en grootste bomen : hij kan ruim 30 m. hoog worden. Hij is trouwens gemakkelijk te herkennen aan zijn zuilvormige, zilvergrijze stam en aan zijn lichtgroen, glanzend blad met ongetande rand.

In onze streken groeien of beter groeiden veel beuken maar men treft ze ook aan in de bergen : hij groeit tot op 1.700 m. hoogte. Het best gedijt hij op diepe, niet te vochtige, losse, filtrerende, koele aarde; op compacte gronden en in moerassige streken vindt men hem niet. De beuk heeft een vrij oppervlakkig maar uitgestrekt wortelgestel. Hij is goed bestand tegen schaduw en tegen winterkou.

De beuk kan tot 300 jaar oud worden. Vanaf de leeftijd van 40 jaar draagt hij vrij regelmatig beukenootjes. De bruine of rode beuk is bijzonder fraai en komt vooral in parken voor.

De beuk of *Fagus sylvatica* wordt bedreigd door de massale aanplanting van naaldbomen met het doel de houtproductie te versnellen. De beuk kan nog gered worden door een verstandige herbebossing, waarbij rekening wordt gehouden met het feit dat uitgebreide aanplantingen van naaldbomen de gronden doen verzuren en ongunstig zijn voor het planten- en dierenleven.

De laatste 50 jaar zijn er op enkele uitzonderingen na in Kessel practisch geen beuken meer aangeplant. Daartegenover werden er zeer vele prachtige exemplaren uitgedaan. Oudere mensen zullen zich allicht nog de mooie dreef herinneren die naar de hoeve ten Dijke op de Bogaertsheide leidde. Misschien zijn er ook nog Kesselaars die de heerlijke dreef naar het Hof ter Laken hebben gekend. Toen deze zeer omvangrijke bomen op bevel van het leger moesten verdwijnen, stond de eigenaar van het kasteel er bij te wenen als een kind. Het prachtigste natuurpatrimonium dat Kessel wellicht ooit gekend heeft moest andermaal verdwijnen voor het Befehl ist Befehl!

De lindekensboom, in feite een paardekastanje, is nog een overblijfsel van de dreven die alle naar het Hof ter Laken leidden. Deze voor Kessel zo typische boom is echter ziek en wij zouden het alleszins gepast vinden dat de gemeente deze boom eens zou laten onderzoeken.

Nu de lente in aantocht is vragen wij aan alle trouwe lezers van *Salvator* minstens één beuk te planten. Ineens zouden er dan in Kessel zo maar eventjes 800 beuken bijkomen. Onze gemeente zou na enkele jaren qua natuurschoon er beslist op vooruitgaan. Een huis stoort het landschap doch plant er een paar bomen rond en de ganse natuurlijke omgeving krijgt terug haar evenwicht.

Langs deze weg willen wij ook nog eens onze gemeentelijke overheid vragen de weinige nog bestaande bomen die aan partikulieren toebehoren wettelijk te beschermen. In vrij vele gemeenten is dergelijke wet al lang van toepassing. Een oude boom is ook een cultuurmonument waar, ter gelegenheid van het monumentenjaar, wel eens wat meer aandacht mag aan besteed worden!

En waarom geen bomen planten langs de nieuwe verkavelingen? Dit gebeurt toch in andere gemeenten? Gaat dat hier dan echt niet?

hevareg.

Typische 'peperbustoren' waardoor Kessel destijds van heinde en verre herkenbaar was ... verdwenen...

STEEK EEN HARTJE TOE !

De lidstaten van de raad van Europa hebben het jaar 1975 uitgeroepen tot "Jaar voor het bouwkundig erfgoed".

De bedoeling is een intensieve voorlichtingscampagne te voeren onder de leuze : "Een toekomst voor ons verleden".

Deze actie komt maar net op tijd. In Vlaanderen is in achtentwintig jaar vrede meer vernield geworden en teloor gegaan dan in vijf jaar oorlog. Bovendien is een actief deel van de publieke opinie zich bewust geworden van wat op het spel staat : het behoud van een evenwichtig leefmilieu... Spijtig kunnen wij dat niet zeggen van al onze politiciers.

Zo moet het ons toch wel tot nadenken stemmen dat de luchtbezuedeling er de oorzaak van is dat de Dom van Keulen met ineenstorting wordt bedreigt ; dat de chemische inwerking van de luchtvervuiling de oude buitensteen tot gips heeft vervormd ; dat drieëntwintig metselaars tot in het jaar 2061 dag in dag uit zullen moeten bezig zijn om deze steenmassa opnieuw op te bouwen. Dat zal per jaar twee en een half miljoen Mark gaan kosten...

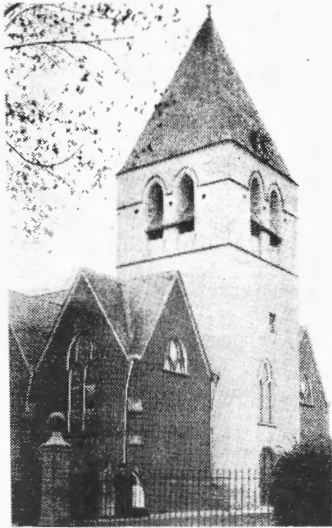
' De vier uitersten ' oude huisjes die men met een beetje goede wil had kunnen beschermen... weg !

Het gaat niet alleen en niet zozeer om het behoud van individuele monumenten, maar van de herwaardering en de reanimatie van gehele wijken en dorpskernen, hoe bescheiden ze ook mogen wezen. Wij denken dan

Prachtige oude kerktoeren van Berlaar ... verdwenen !

aan typisch Kempische en Brabantse boerderijen, bakhuizen, enz. Wie kent niet het grote bakhuis met prachtige beuk op de Bogaertse Heide, de Gasthuishoeve, 't hoeveke van Baeten, de Muizenhoeve, enz.

Bevel, toen de oude toren er nog stond...

Wij zijn er ook niets mee onze historische monumenten te restaureren als wij geen aandacht besteden aan de vormgeving van de nieuwbouw enkele meters verder.

Heeft het zin bossen en landschappen te beschermen als wij het landschapsschoon laten verminken door lelijke lintbebouwing en dan nog in de meest individualistische stijlopvatting van een toevallige eigenaar - bouwer?

Wij stellen daarom in de eerste plaats al onze hoop op onze lokale overheidsinstanties en verwachten dat zij alleszins het goede voorbeeld zullen geven.

Het Nationale Monumentenjaar 1975 zal maar worden wat het op het plaatselijk vlak wordt.

Daarom "Steek een handje en ook een hartje toe !

Frans Lens

BRABANTS WINTERLANDSCHAP

Enkele jaren nadat men er voor het eerst over gesproken had was de grote weg er gekomen, in zwarte asfalt, en omdat de bocht werd rechtgetrokken, was Café " 't Paviljoen " iet wat opzij aan de oude steenweg komen liggen.

't Was een oud Brabants dorp, maar Brussel kwam, door die weg dan steeds maar dichterbij.

Buiten vroom het dat het kraakte, maar binnen in 't café " 't Paviljoen " was het lekker warm want de hoge kachel ronkte tot boven in de buis die met ijzerendraad aan de zoldering was vastgemaakt.

Fille, de cafébaas, stond met de handdoek en een glas stil in zijn handen en loerde schuin over de bierpomp heen naar buiten om te zien hoe aan de overkant van de weg, de mooie beukendreef helemaal werd platgelegd.

De brullende motorzaag beet eerst een grote hap weg aan de onderkant van de boom, hield dan eventjes in, als om adem te scheppen en sneed dan als een warm mes door een klont boter dwars door het witte hout. "Krr..krak...boem..." De boom veerde nog eventjes terug op, de takken braken en dan lag hij roerloos stil.

"Ge kunt tegenwoordig geen huizen bouwen zonder ne groete parkink" had mijnheer Hubert gezegd. En daar kwam nu juist die parking.

De metselaars waren al een week uitgevroren en aan de zes verdiepingen tellende building lag nu alles stil.

Ja, het was dan toch allemaal doorgegaan, alhoewel er destijds heel wat over te doen was geweest in de gemeenteraad. De burgemeester, die ook notaris was, had gezegd: "Heren, wij moeten realistisch zijn." En dat was schoon gezegd van de burgemeester, alhoewel de meesten niet precies wisten wat hij daarmee bedoelde.

De beenhouwer, eerste schepen, was uiteindelijk contra geworden, omdat hij pas op 't laatst had vernomen dat er aan 't project, zoals dat genoemd werd, ook een supermarkt was verbonden.

De enige die van in 't begin er vlakaf was tegen geweest, dat was Jef Andries de kunstschilder, maar die stond als enige in de oppositie, en hij legde niet het minste gewicht in de schaal.

Hij had zich nochtans fel geweerd, die man, alles afgerotst en gereden, geschreven en betoogd, maar het mocht allemaal niet baten. Het hoogtepunt was wel geweest, toen hij op de beslissende vergadering uitriep: "Heren... dit land hier rondom ons heeft Breughel nog geschilderd!" Maar dat vonden de anderen dan toch maar een belachelijk argument en daarbij de ene schilder is de andere niet...

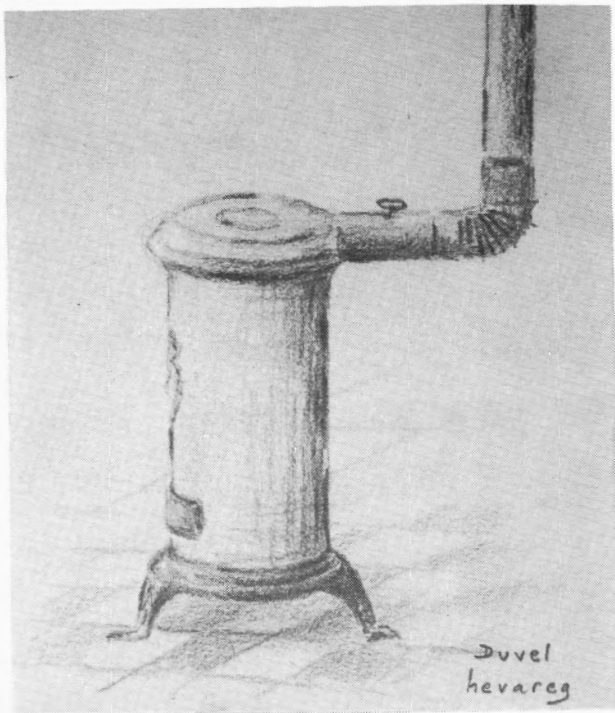
De rest van de raad, werkte in de metaalfabriek waar de notaris in de beheerraad zat ... zodus...

Jef Andries had op die gemeenteraad dan nog een tijdje gezeten, hoogrood in zijn gezicht en telkens weer wipte zijn grijs puntbaardje driftig omhoog, maar hij had verder zijn mond gehouden en was daarna woedend weggegaan.

De dubbele deur van " 't Paviljoen " was voorzien van een koperen buis als handvat. Als je de deur open duwde moest je de linkerhelft van de deur iets terugtrekken of je liep met je snuit stomweg tegen de ruit. Mijnheer Hubert wist dat en kwam zo blazend binnen. Het was half elf en tijd voor zijn aperitief. Hij knoopte zijn overjas los, schoof zijn hoed in zijn nek en nam toen plaats onder een gele affiche tegen de muur, "Burgershuis te koop - Notaris Hubert".

" 't Weer zaal naa wel beter weurre" zei mijnheer Hubert, "ge zult 't zien, da droit hielegaans oem en dan kunne ze te neuste week al on bloc numméro twee beginne."

"Ja, ja, ik denk dat uuk" antwoordde Fille en schoof het glaasje voorzichtig over het tafeltje.

Terwijl hij dat deed keek hij toevallig door het raam en zag aan de overkant een man komen aanstappen, die aan de klonterig bevroren bouw-werf even stil bleef staan.

Jan Van Mol keek met heimwee naar wat eens zijn hoeve was geweest. De stal was half afgebroken en met het steengruis hadden ze zo goed mogelijk de toevoerweg van de camions willen verharden. Een grote plakkaat van de immobiliën maatschappij was aan de gevel aangebracht en de oude pereboom, die even in de weg had gestaan, was door een bulldozer dwaas scheef geduwd in een grote hoop grond. Hier had hij dan veertig jaar gewerkt, gemest en geploegd op dertien hektaren grond die nooit van hem waren geweest, maar

die altijd het voeder voor zijn beesten hadden opgeleverd en die hij verzorgd had als een moeder haar kinderen. Het was een ijzige wind en er kwamen tranen in zijn ogen als hij zo over het land uitkeek. Twee jaar lang had Jan Van Mol het kunnen tegenhouden, kwestie van pachtwetgeving en zo, maar dan had hij er zijne kop moeten bij neerleggen. Daarbij wat had hij anders kunnen doen, zijn vrouw en hij zelf waren alletwee al drie en zestig, twee dochters getrouwd en zijn enige zoon, ja die enige zoon was controleur op de Brusselse tram en die was daar heel blij mee. Van Mol kreeg nog een

premie omdat hij er mee uitscheidde en omdat een zekere heer Mansholt, die heel veel te vertellen had over melkproductie en zo, dat nodig achtte.

" In 't Paviljoen " was mijnheer Hubert, de grote man van de werf, nu zo ongeveer ontdooid en wandelde zelfbewust heen en weer door 't café. Hij wilde net weer met zijn gele nicotinevingers naar het aperitiefje reiken om er een slokje van te nemen, toen hij door de ruit zag hoe die man daar aan de overkant stond. Hij stak driftig een sigaret aan, bleef nog een poosje naar Jan Van Mol staan kijken en draaide zich dan misprijzend op zijn hielen om.

" Dane sé Fil " zei hij " Zeet ge doa den dane stoen? Dane kadee doecht uuk dat em de veroitgank kost tegehawe ! "

" Ja " zei Fille en dan nog eens " Ja ", meer niet, want Jan Van Mol was altijd een goeie vent geweest en Fille was een beetje gegeneerd. Maar mijnheer Hubert was ook een goede klant in zijn café en daarbij " de veuroitgank... "

Rik Sneyers

FUSIE

In december 1973 schreef Karel Van den Eynde een Salvator vol met commentaar over de geplande fusies. Het volstaat om ons nummer 8 even ter hand te nemen om een hele boel zinnige dingen te vernemen over de fusie die te verwerpen is. Als toemaat kregen we een raadselopgave over de kleur die zou gegeven worden aan de nieuwe gemeenten.

Het is nu zo ver. Onze 'democratie' heeft een monster gebaard dat de duidelijke kleuren van partijpolitiek toont. Het ligt er vingerdik op dat de voorgestelde fusie, zoals alle andere fusies, een politiek miskraam is, een kruising van partijpolitiek en domme koppigheid. Op bevel van de minister worden onze leefbare gemeenten verbasterd omdat er in Wallonië te veel burgemeesters zijn van leeggelopen gehuchten. De heer minister legt zijn portefeuille in de weegschaal om zijn zin te krijgen. Het is om u een ongeluk te vloeken. En toch kan het niet meer helpen. Het politiek kind moet de wereld in (hier is abortus niet toegelaten).

Zoals in elk huishouden kunnen wij beginnen met ruzie te maken over de naam van deze misval: Bekenijlen, Kebenijlen, Nijbeke...de reeks is onuitputtelijk. Ik durf geen naam bedenken voor de inwoners van dat onding: Nijbenaars, Benijlenkessers...maar zeker zullen het stiefkinderen zijn. Waarom niet Berlaar er bij voegen, daar zijn toch ook mooie meisjes? En zijn wij met Berlaar bovendien niet op een natuurlijke wijze gescheiden door de neterivier? Dat zijn toch allemaal argumenten die niet enkel technisch maar vooral psychologisch de fusiegedachte in de hand werken! De naam Kenijbebe zou niet zo mis zijn, al klinkt dat nogal erg naar Kinebaba, het Lierse reuzekind.

Gestel zou ook welkom zijn, daar vallen allicht enkele kasteelgronden te verkavelen en de schand- of klappijpaal kan dan terug in gebruik worden genomen om boze tongen in 't publiek te kastijden.

Alleszins gaan sommigen een grote toekomst tegemoet. Wij krijgen een superburgemeester die een beetje duurder zal uitvallen, allicht komen er enkele schepenen bij en voorzeker een volle raadzaal met knikkers. De politiediensten van deze grote gemeenten worden dan overkoepeld door een soort politiegeneraal die zich verplaatst op een ezel. Het schijnt dat een sjampetter van een naburig dorp reeds sabel en sporen gekocht heeft. Een ezel wordt gratis door het departement van minister Michel geleverd, daar zijn er genoeg!

De brievenbestellers gaan gloriédagen beleven. In de fusiegemeenten treft men immers drie keer dezelfde straatnamen aan; Kerkstraat, Dorpsstraat, Schoolstraat, enz. De brieven zullen nog langer onderweg blijven maar dat maakt weinig verschil, welke kapitalist kan nu nog postzegels kopen? Vele straten zullen moeten herdoopt worden. Zoals ik hierboven reeds aanhaalde kan er dan weer geruzied worden over de nieuwe straatnamen, de namen die moeten behouden blijven en degene die in het andere dorp moeten verdwijnen. Een nieuw pompierskorps zal ook moeten worden opgericht. Iedere zondag, na de hoogmis, hebben dan blusoefeningen plaats in de herbergen die daarvoor in aanmerking komen. Persoonlijk voel ik daar veel voor want blussen moet je nu eenmaal in gemeenschap doen; het mag alleen niet te lang duren want allicht geraakt dan de ene of andere verhit en een brandend woord is rap gevallen.

Vermits Kessel zich willens nillens moet richten op Nijlen moet er een nieuwe structuur uitgebouwd worden. Een moederhuis dat uiteraard centraal moet gelegen zijn, ergens aan de Carolusberg. Een beetje reclame voor pil en abortus kan er aan verhelpen want dan wordt de nieuwe kraaminrichting overbodig. En een zwembad, dat moet er natuurlijk ook komen! Om kosten te sparen

kunnen we allen met gefusioneerde krachten in 't Goor wat struiken kappen en er in 't moeras naar hartelust pallepoteren. Misschien is er wel een Mecaenas die zijn visvijver langs de Nete verhuurt, dan hebben wij ten minste nog echt water om in te plonsen.

De bestaande kerken kunnen we naar Hollands model verkopen om er dansings en drugkoten van te maken. Met de opbrengst bouwt men dan een superkerk of kathedraal met minstens een deken of een monseigneur als zichtbaar hoofd.

De duivenbonden worden dan samengevoegd tot één bond van gefusioneerde melkers. Goede Kesselse duivinnen worden gekoppeld met kotschijters van elders.

Alle andere kleine bonden en verenigingen worden afgeschaft of versmolten tot één grote kring : de geringeloorden.

Mensen, wat zal er plezier te beleven zijn in het nieuwdorp onzer dromen! Geen plechtigheid of feest gaat voorbij of er wordt gebakkeleid. Heerlijk!

En dat alles wordt in de allergrootste stilte bekokstofd zonder het advies van de Kesselaars te vragen, van de geboren Kesselaars bedoel ik dan. Dat alles gebeurt van uit de ivoren toren van de ongenaakbare technokraten, de al-wijzen, de alwetenden. De beslissing wordt genomen door mensen die geen rekening willen houden met iets waar gedurende eeuwen aan gebouwd werd, met iets dat gestadig groeide en dat als bindmiddel diende tussen hardwerkende mensen : een hechte dorpsgemeenschap met een eigen naam, met een eigen ziel, iets dat vertrouwen gaf en hang naar elkaar, een band van dorpsgenoten in het buitenland. Ik vraag mij af of de grote geleerde heren ooit het heimwee voelden wanneer ze maandenlang van huis waren in de vreemde. Ik denk het niet.

Op lichtzinnige manier wordt nu een stuk eigen goed prijsgegeven, een stuk folklore misschien, maar zeker een realiteit en een stuk van het eigen gezicht. Meer en meer worden wij door de molen van de naamloosheid gedraaid. We verliezen een naam en krijgen een nummerke bij. In naam van de rationalisatie wordt er een superduur gedrocht bijgefabricieerd. Of het ooit nuttig zal zijn weet nog niemand!

Weer gaat een stuk mens-zijn verloren in dit Heilig Jaar, het vrouwenjaar, het jaar van de menselijke betrekkingen, het jaar van de verzoening (zonder amnestie).

Het mooiste erfgoed van onze ouders wordt in de riool gegooid, in naam van de zagezegde besparingen, in naam van de vernieuwde orde, in naam van het on-mens zijn.

Maar wie trekt zich dat nog aan?

Het enige alternatief dat wij gebeurlijk nog zouden kunnen dulden is een intercommunale samenwerking zoals Igemo, een Mechelse intercommunale, waarbij de meeste gemeenten ook aangesloten zijn. Zo blijven wij tenminste nog KESSEL !

Het samenvoegen van Kessel, Nijlen en Bevel is GEEN AANVAARDBAAR VOORSTEL tenzij dan voor enkele personen die er voor hun eigen politieke munt in zien.

Qui potest capere, capiat !

Jos Dillen

IN 'T KORT GENOTEERD

Ons gemeentebestuur is van plan van zo maar eventjes F 12.000.000 neer te tellen voor het oprichten van een sporthal. Niemand van ons heeft iets tegen de sport. Integendeel!

Toch zijn wij van mening dat er ergens iets misloopt.

Het is nog niet zo lang geleden dat er ten voordele van het Sint-Jozef rusthuis een massale bedeltocht moest worden georganiseerd om de elementaire voor- schriften voor brandveiligheid en accommodatie te kunnen nakomen.

Is het in de grond ook niet tragisch dat de meeste van onze ouderlingen in het Sint-Jozef rusthuis, nu nog, hun oude dag moeten slijten met tweeën op één enkel kamertje waar ze zich, tussen de muur en hun bed, nauwelijks kunnen rondraaien!

De vergelijking gaat misschien niet helemaal op. Wij weten het. De structuur, werking en financiën van ons rusthuis zijn geen eenvoudige zaak. En dit is niet de schuld van onze doorgoede, laten wij maar zeggen heilige zusters van het gasthuis. Onze zusters, die zelf reeds oud zijn, moeten tengevolge van een schrijnend tekort aan personeel, zich dag en nacht, zon- en feestdagen, zonder één enkele dag verlof, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, afsloven met een soort werk dat, laten wij eerlijk zijn, de meesten van ons schuwen. Toch heeft senator De Clercq onlangs aan verscheidene Kesselaars (op kosten van de senaat) een persoonlijke brief gericht. Hij wil zich immers laten door- gaan als de grote weldoener die Kessel een sporthal schenkt. Niet om de Kes- selaars aan te zetten de sport te beoefenen maar om uit dit modeverschijnsel politieke munt te slaan!

Het is inderdaad interessanter over een sporthal te kunnen spreken dan over een rustbank die wij op het kerkplein reeds drie jaar vragen ten behoeve van onze ouderlingen.

Tentoonstelling kerkelijke kunst

De tentoonstelling Kunstschat, Bouwgeschiedenis en Folklore die verleden jaar een massale en overrompelende belangstelling kende, zal ter gelegenheid van het monumentenjaar op algemene aanvraag weer ingericht worden tijdens de kermisdagen van September.

Vanaf Pasen zal onze kerk alle zondagen na de middag toegankelijk zijn voor het publiek. Wie ook eens mee wil inspringen om op een zondagnamiddag als gids op te treden gelieve contact te nemen met de Heemvrienden.

Van twee oud-Kesselaars die Salvator klaarblijkelijk goed gezind zijn mocht- ten wij een belangrijke geldelijke bijdrage ontvangen.

Wij zijn blij met deze gulhartige steun die wij graag zullen aanwenden om ons boekje Salvator gratis aan iedereen in het gasthuis te doen toekomen.

Verantwoordelijke Uitgevers

DAVIDSFONDS KESSEL

Romain Verreydt

Fortstraat, 13

2508 KESSEL

GROENCOMITE KESSEL

Herman Van Regenmortel

Salvatorbaan, 9

2508 KESSEL

HEEMVRIENDEN KESSEL

Frans Lens

Berlaarsesteenweg, 31

2508 KESSEL